

6 tednov stari komad 70—95 Din, 7—9 tednov 90—120 Din, 3—4 mesece 150—250 Din, 5—7 mesecev 300—350 Din, 8—10 mesecev 360—400 Din, 1 leto stari 480—560 Din, 1 kg žive teže 5—6.50 Din, 1 kg mrtve teže 9—10 Din. Prodanih je bilo 126 komadov.

Živinjski in svinjski sejem v Ptujju dne 6. septembra 1932. Na ptujski živinjski sejem je bilo prignanih 250 krav in telic, 150 volov in bikov in 170 konj, skupaj 570 glav. Prodanih je bilo 234 glav. Cene so nekoliko padle: krave 1—2.50 Din, telice 1.75—4 Din, voli 2—3 Din, bik 1.50—2.50 Din za 1 kg žive teže. Konji od 400 do 2800 Din. Svinjski sejem v sredo dne 7. septembra je bil slabše obiskan. Prignanih je bilo 286 svinj, prodanih pa 92. Cene so bile: 4—6.50 Din, prasci so se prodajali od 60 do 150 Din komad.

Prvi severni raziskovalec.

Kdo je bil prav za prav prvi raziskovalec polarnih (krajev proti severnemu tečaju) krajev? Mnenja o tem so zelo deljena. Podoba pa je, da gre ta slava Holandcu Barentzu. On je bil vsaj prvi človek, ki je hotel s svojimi pogumnimi pomorščaki raziskovati polarne dežele in je pri tem toliko pretrpel kakor njihče za njim.

Barentzovo odpravo so finančno omogočili imoviti amsterdamski trgovci. Z nabranim denarjem je Barentz kupil in opremil ladjo ter ostavil mesto Amsterdam dne 10. maja 1596. Vozil je po morju 25 dni, nakar je prišel v ledni pas Arktičnega morja. Barentz in njegovo moštvo je bilo izprva zelo osuplo, ker je smatralo plavajoče ledne grude za labode! To je raziskovalec zabeležil v svojih zapiskih. Na južnem koncu Spitzbergov je stopil Barentz na kopno. Na Medvedjem otoku je ustrelil prvega severnega kosmatina. Potem se je voznja nadaljevala in ko so se v drugič ustavili, je Barentz sodil, da so prišli na Grönland. Kmalu potem je prišla ladja do rta Canina, nekaj dni pozneje pa je dosegla Wilougbyjevo deželo.

Naslednji pristanek po daljši vožnji je bil na Oranžnih otokih. Tam je bila stiska tako velika, da se je morala odprava zasidrati, nakar se je naredil led. V silnem snežnem metežu so se začeli kupičiti skladi luč okrog ladje, katere leseni trup je pokal. Vsak trenutek se je zdelo, da se bo ladja razletela na tisoč koscev. Barentzovi pomorščaki so, videč skrajno silo, znosili smodnik, svinec in živila na kopno, zgradili kočjo in v njej prezimovali. Dotlej ni še noben Evropejec prezimoval v tej odľudni in tuji deželi. Zima je bila strašna, trpljenje Barentzovih ljudi veliko. Dne 21. oktobra je 16 mož Barentzove posadke dovršilo hišo, napravilo dimnik, obesilo v hiši uro in pripravilo celo nekakšno kad za utrjevanje v mrzli vodi. Kmalu nato je začelo nepopisno snežiti. Zamelo je hišo tako, da so si morali Barentzovi ljudje z lopatami ukrciti pot do svežega zraka. Ponoči so tekale po hiši lisice, nasebino pa so oblegali tudi beli medvedi, ki so skušali odkriti streho in vdreti v stanova-lišče. V mrazu, snegu in ledu sta umrla Barentzu dva moža. Ko so ju hoteli pokopati, pa je bila zemlja tako trdo strnjena z ledom, da niso mogli izkopati jame. Šele junija naslednjega leta se je vreme toliko zboljšalo, da je bilo mogoče iz hiše. Holanci so zapustili prezimovališče in se vkrcali na ladjo, ki jih je odpeljala zopet proti domovini. A Barentzu ni bilo usojeno, da bi jo videl še enkrat. Ko je bil že čisto blizu doma, je nenadoma umrl. Še le l. 1871, 300 let po Barentzovi vožnji, je odkril norveški kapitan Carlsen Barentzovo hišo. Bila je tako trdna in lepa, kakor da je bila šele postavljena.

Tek slovenskih kmečkih fantov iz Jesenic na Slomškov grob v Maribor je trajal v ne-

deljo dne 11. septembra 9 ur in 14 minut. Štáfeta je pričela ob petih zjutraj na Jesenicah. Štáfeto je spremljala komisija na avtomobilu. V vasi Kaplja onstran Trojan je štáfeto ob 10.13 prevzela štajerska fantovska mladina. Na progi od Vojnika do Maribora so sodelovali fantje iz Ptujkega in Murskega polja. Na Slomškovem grobu je spregovoril požrtvovalnim tekačem škof dr. Ivan Tomažič. Ob Slomškovem grobu so tekači, ki so prinesli pisma, pisma izročili dr. Žitku. Besedilo poslanic je prečital g. Geratič iz Maribora. Dr. Žitko je položil na Slomškov grob venec svežega cvetja. Zbrani fantovski mladini in dostojanstvenikom ter občinstvu je podelil škof dr. Andrej Karlin apostolski blagoslov in ob zvokih omladinske godbe se je izvršil razhod.

Št. Peter pri Mariboru. V nedeljo dne 18. t. m., popoldne po večernicah, priredi prosvetno društvo »Skala« Slomškovo proslavo na vrtu gostilne Sande, v slučaju slabega vremena pa v samostanski šoli. Člani fantovskega krožka igrajo dr. Česnikovo »Pogodbo« v treh dejanjih. Slavnostno besedo pa bo govoril tajnik KA g. Kolenc. Nastopi tudi tamburaški ter pevski zbor. Naj šentpeterčani ne zamude, se udeležiti te proslave in tako počastiti spomin velikega Slomškega.

Sv. Marjeta ob Pesnici. Tudi Šmarječani nočejo zaostati za šentpeterčani. Tudi oni se zavedajo, »da, kdor svojih slavnih prednikov ne časti, njihov naslednik vreden biti ni.« Zato pa bodo v nedeljo dne 25. t. m., popoldan po večernicah, proslavili pod okriljem šentpeterskega prosvetnega društva »Skala« Slomškovo proslavo. Prireditve se vrši na župnijskem dvorišču. Na sporedu sta igri »Srce in denar« ter dr. Krekove »Tri sestre«. Nastopi tudi cerkveni pevski zbor ter šentpeterski tamburaši. Slavnostni govor govori tajnik KA g. Kolenc. Šmarječani in sosede, pridite, ne bode vam žal!

Sv. Jurij ob Ščavnici. Bralno društvo vabi v nedeljo dne 18. septembra na zanimivo zgodovinsko igro »Kmetiški punta«, ki vam nazorno kaže, kako so se nekdanji naši predniki upirali krivicam grajske gospode. Navrgli homo burko »Vedeže«, da bo tudi nekaj za smeh. Med odmori tamburanje in petje. Tokrat se vam ni treba bati, da bi se noge polomile, ker je

Kako delajo vžigalice.

O vžigalicah vemo prav za prav zelo malo. Njih »zibelka« je daleč v brezmejnih ruskih močvarah. Tam rastejo trepetlike, iz katerih izdelujejo klinčke in tudi škatljice. Po železnici ali po morju pripeljejo debla na Švedsko, kjer jih žage v trenutku razrežejo v kose, dolge po 60 cm. Skorjo, veje in drugo odstranijo z luščilnim strojem, nato razrežejo kose v 2.2 mm tenke trake, ki jih v svežnjih po 60 do 100 plasti razdele v klinčke po 5 cm dolžine. En sam nož izreže iz svežnja na en mah 700 do 1200 klinčkov.

Danes pazijo na to, da odstranijo vsak dro-

Za vlom nagrado.

Baš je bila ura polnoč, ko je skočil g. Andrej s postelje. V sobi eno nadstropje niže, v pisarni njegovega blagajnika, se je nekaj gibalo.

Skraja je bil g. Andrej uverjen, da so to le prazne sanje, že se je hotel obrniti na drugo stran, sumljivo ter rahlo ropotanje le ni ponehalo. Napel je ušesa, čisto natanko je čul korake in škripanje kovinastega orodja. Brezdvomno je bil vlomilec na delu!

G. Andrej je hušnil pokoncu, smuknil v hlače, si nataknil copate ter vzel revolver iz nočne omarice.

Liki mačka se je plazil po stopnicah in že v par sekundah je stal pred vrati sobe, kjer je bila blagajna. Ko je poluknil skozi ključavniško luknjo, je videl ob svitu svetilke za vlomilce obrise moža, ki se je trudil, da bi udril v železno blagajno, ki je bila varna napram vsakemu vlamu.

In baš ta blagajna, mojstrski izdelek njego-

ve tvrdke, je že bila odprta! Nasilnim potom je bilo vlomljeno kljub skrivnim ključavnicam in raznim drugim z zlodejevo zvitostjo izdelanim zaprekam. Presenečenje je vzelo g. Andreju besedo. Slednjič si je le opomogel toliko, da je pripravil samokres za strel in se upal v sobo.

»Roke kvišku!« je zaklical in že je stal pred vlomilcem.

Pri zločinu zasačeni je hotel nekaj odgovoriti, pa v očigled orožju se je udal v svojo usodo. G. Andrej, ki je grozil lopovu s smrtjo, je priškrnil z drugo roko električno luč in si je lahko ogledal nepovabljenega nočnega gosta nekoliko natančneje. Bil je še mlad, prijaznega obraza, gladko obrit, čedno oblečen in z njegovega obraza je odsevala prebrisanost. Oči so gledale razposajeno in usta so se mu kremžila v prezirljiv posmeh.

Držeč revolver pred sobo, se je približal g. Andrej drznežu, mu je preiskal žepe in pri tem poslu je padlo nekaj vlomilskega orodja na tla. Ko je bila preiskava končana, je zavzel g. Andrej zopet strogo obrambni položaj.

Pergerjeva dvorana sedaj gladko popodana. Na svidenjel!

Sv. Francišek v Savinjski dolini. V nedeljo dne 4. septembra je priredilo naše prosvetno društvo pevski koncert v okusno prirejenem Šetejevem kozolcu v Radmirju. Požrtvovalna brata Joško in Ivan Časl sta izvežbala številni pevski zbor 50 pevcev in pevk, ki je odpel nad 20 pesmi v mešanem, moškem ter ženskem zboru, v splošno zadovoljnost vseh navzočih. Prireditve se je udeležilo nad 400 ljudi. Poleg domače so bile častno zastopane skoro vse župnije v naši dekaniji. Koncert je počastil s svojim obiskom pevovodja pevske zveze v Ljubljani, g. profesor Marko Bajuk s svojo soprogo. On je tudi v lepem govoru omenil, da je pesem najdragocenejši zaklad vsakega naroda ter najlepša in najuspešnejša pot naše ljudske prosvete. Odmora je počivil naš tamburaški zbor, ki pa vsled velikega prostora ni prišel tako do veljave, kakor zadnjič na materinski proslavi. Lahko rečemo, da je bila to ena najlepših prireditev, kar jih je imelo naše društvo tekom 21 let svojega obstoja. — Hvala vsem, ki ste pripomogli, da je vse tako lepo uspelo!

Vojnik. Dne 25. t. m. se vrši v Vojniku za celo novocerkovsko dekanijo proslava 70letnice Slomškove smrti. Ob 10. uri dopoldne bo slavnostna pridiga in slovesna sv. maša v cerkvi. Po sv. maši izven cerkve ali pa v posejilniški dvorani slavnostni zbor z govori, deklamacijami in petjem.

Sv. Križ pri Rogški Slatini. Slomškova proslava se vrši pri nas v nedeljo dne 18. t. m. po sledečem sporedu: Ob 9.30 sprejem bratov Hrvatov v Tržišču. Pridiga o Slomšku: kano-nik dr. Al. Merhar. Po sv. maši zborovanje na prostem: Slavnostni govornik prelat dr. Fr. Kovačič iz Maribora. Med govori in pozdravi poje moški zbor iz steklarne. Ob 14.30 slovesne večernice, nato Slomškova akademija. Razdelitev dobitkov društvenega sračolova. Društva iz sosednjih župnij se vlijudno vabijo, da pridejo k proslavi v čim večjem številu z zastavami.

»Domoljubni pevce«, zbirka ljudstvu priljubljenih pesmi, broširano 3 Din. vezano 5 Din. Naročila sprejema: Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

Kako je nastal šah?

Domovina te priljubljene igre je Indija, kjer so začeli igrati šah že v V. stoletju po Kristusu. Neki francoski časopis pripoveduje po sporočilu arabskega pisatelja Al Sefadija, kako je ta priljubljena igra nastala.

Neki indijski samodržec je vladal svoje narode tako slabo, da so že čez malo le začeli mrmrati in vzdihovati vsi njegovi podložniki in da je po vsem kraljestvu nastalo nevzdržno stanje. Bramani in raje, svečeniki, učenjaki, plemiči in politiki, ki so vsemogočnega svojega vladarja na lahko skušali opozoriti na razmere, so si nakopali njegovo nemilost in bili pregnani. Član bramanske kaste, Sesas, sin Daharjev, pa si je izmislil imenitno sredstvo, kako bo vse to dal kralju pod nos, ne da bi ga s tem razžalil. Povabil je vladarja na novo igro, ki jo je sam iznašel — na šah. Vladar je bil te igre silno vesel, modri Sesas pa mu je med igro počasi dopovedoval, da je ta igra nekak znak življenja kraljev: kakor v resničnem življenju ne more kralj, četudi je najvažnejši od vseh, napraviti niti koraka brez pomoči in varstva svojih podložnih, to je kmetov in delavcev — tako tudi pri šahu kralj sam zase ne pomeni nič, ampak le, če ga podpirajo kmetje, tekači itd. — Ta nauk je indijski vladar pred 1500 leti končno razumel in obljubil, da bo spremenil način svojega vladanja in da bo poslej bolj mislil na podložnike, ki jih tako potrebuje, kakor pa nase.

Devica Marija v Brezju. V mariborskem »Večerniku Jutra« piše nekdo o vtisih iz »vsi in žeganja«, ki je bilo tam, kakor vsako leto na Veliko Gospojnico, pa ni prav za prav z ničem zadovoljen. Najprej se obregne ob ime

»Devica Marija v Brezju«, ki mu ni prav, ker so baje zgodovinarji dognali, da izvira ime od »Brežja«, ker je bilo tam nekdanje jezero. Da je bilo Dravsko polje nekdanje jezero, to je dejstvo, ali samo v prazgodovinski dobi, tedaj pa, cenjeni gospod dopisnik »Večernika«, tam ni bila mogoča nobena cerkva, torej se tudi ni mogel imenovati ne kraj ne cerkev po njo benem bregu ali »brežju«. Da je ime »Devica Marija v Brezju«, tega niso povzročili tisti bolj »papeško« navdahnjeni (kakor piše dopisnik), ampak zgodovina, ker je prvotna kapelica stala v brezju. Nemci so vsled tega pravilno prestavili ime cerkve in kraja v »Maria Frau Stauden«, to je »in den Stauden«. Ako bi bilo pravilno kako »Brežje«, bi bili Nemci gotovo prestavili »Maria am Gestade«. Gre za pristne breze, ki so tam preje gotovo v večjem številu rastle kakor sedaj. — Ne vem, kje je dopisnik dognal, da je bila cerkev pozidana v letih 1610 do 1618. Orožen I. trdi, da je bila tam najprej sezidana mala kapelica v čast Marije Device leta 1587, cerkev pa v letu 1595. In ker je stala v brezju, so jo imenovali »Devica Marija v Brezju«, Nemci pa »Maria Frau Stauden«, kakor n. pr. na Korškem »St. Peter im Holz«. Ljudstvo samo ni govorilo: grem v »Brežje«, ampak samo: grem k »Devici Mariji«, meneč »D. M. v Brezju«. Šele, odkar je šola začela nepravilno učiti, da so to »Brežje«, je začela tudi mladina tako govoriti. Oblast pa je končno odločila, da se imenuje kraj kakor cerkev pravilno »Devica Marija v Brezju«, s čem se bodo morali tisti spriznati, kateri mogoče ne slišijo radi ime Device Marije. — Da so se breze, katere je »nekdo« zasadil okoli cerkve, uničile, je škoda. Ali škoda je še bolj tiste mogočne, zgodovinske lipe, ki je stala na trati pred cerkvijo, in ki jo je tudi »nekdo« pustil podreti pod pretvezo, da je suha. Ali izkazalo se je, da je bilo drevo še tako zdravo in čvrsto, da so deblo komaj mogli razžagati. — Dopisnika motijo tudi venci iz papirja, ki vise v cerkvi, ali to je stvar naziranja, o čem se ne da govoriti. Odkod pa bi naj dekleta iz Zrkove in Dolgoš vzele zadostno množino svežega cvetja pri tej strašni suši? — Kakor dopisnik trdi, je g. šolski upravitelj takorekoč mnenja, da za kmete iz Zrkove in Dolgoš pravzaprav ni krize — takemu naziranju se je čuditi, ako

»Nikar ne streljajte«, ga je miril bandit, »moram se z vami pogovoriti.«

»Gotovo se hočete opravičiti, kaj ne? Torej dobro, ako se ne ga, vas ne bom ustrelil, ampak le poklical policijo.«

G. Andrej je stegnil roko, da bi dvignil telefonsko slušalko.

»Samo trenutek!« ga je prekinil vlomilec s tako zapovedujočim glasom, da fabrikant ni segel po telefonu.

Bandit je porabil kratek odmor, da se je dotaknil g. Andreja z vprašanjem:

»Mar mi je čast, da lahko govorim z gospodom Andrejem?«

»Seveda. Pa to ne spada k zločinski zadevi. Ali me poznate?«

»Kakor se pač vzame«, je odgovoril tolovaj brezbržno. »V Parizu vas pač vsakdo pozna... Kako pač ne pri reklamah, katero ste objavljali po časopisju... Sploh pa«, je nadaljeval in pokazal s prstom na blagajno, »mi morate tudi vi priznati, da nisem opravil slabo vlomilskega posla!«

G. Andreja se je vedno bolj pollaščalo prese-nečenje, ni vedel, kaj bi naj odgovoril. Ozrl se je zopet proti telefonu. Vlomilcu je že bilo jasno, da je dobil igro. Z neverjetno drznostjo je sedel fabrikantu nasproti in pričel:

»Vaša velika reklama je bila goljufija. Od vas izdelane blagajne se dajo z lahkoto odpreti kakor vse druge! Da govorim čisto istino, vidite vendar na lastne oči! Mož, kakor jaz, ki vrši komaj dve leti poklic, je vlomil tekom ene ure z lahkoto v tolikanj hvaljeno blagajno. V resnici ste baš vi oni stric, ki krade denar iz žepov občinstva in ne — jaz!«

»Veste kaj — tak očitek je pa že prehud!« je komaj iztiščal iz sebe g. Andrej.

Mož pa je nadaljeval brezobzirno:

»Le pustite me vtakniti pod ključ! Jaz vam bom napravil pri sodnikih reklamo in še celo zastonj! Naročil si bom kot zagovornika najboljšega pariškega advokata, kar bo prisililo časopisje, da se bo pečalo v vseh podrobnostih z mojim služajem. Celi svet bo zvedel, da so proti vlomju naj-

bec lesa, vsako nevarnost, ob kateri bi se utegnil človek pozneje raniti v prst. Tudi to se zgodi mašinsko, v velikem, vrtečem se bobnu, v katerem se klinčki obrusijo drug ob drugem in se fino izpolirajo.

Čim pridejo iz bobna, jih stresejo v drug stroj, ki jih uravna v enakomerne plasti, enega poleg drugega, in sicer v posebnih zabojih. Z zabojem pridejo v nadaljnji stroj, kjer jih nevidna mehanična roka potisne v neštevilno majhnih luknjic, vsakega v posebno luknjico, in od tu v notranjost stroja, kjer se avtomatično parafinirajo, da pozneje bolj gorijo, in dobe svoje kapice.

se pogleda na polja teh vasi, kako vsled suše izgledajo! Kako se kmetu godi, g. šolski upravitelj lahko takoj ugotovi, ako pomisli, da edini mesar pri Devici Mariji v Brezju prodaja prav dobro govedino po 4 Din 1 kg. Koliko je potem kmet prejel za 1 kg žive teže? — Kar se pa baje »hreščetih« gregelj tiče, o katerih dopisnik piše, naj se obrne na g. mojstra Brandla v Mariboru, ki jih je pred nedavnim popravil, morebiti mu zna on povedati, zakaj hreščijo! — Radi šolskega poslopja, katero se dopisniku tudi ne dopade, pa naj napravi odgovorno prejšnjo šolsko nadoblast, ki je svoječasno načrt za zidavo nove šole pregledala in odobrila. Za tedanje razmere je bila nova šola primerna in zadostna, moremo pa g. dopisniku razodeti še to tajnost, da so se celo v stari šoli (Bog nas pokrižaj!) fantje in dekleta prav dobro naučili čitati, računati itd. in da pri tem niso zgubili vida, tudi ne postali kratkovidni!

Sv. Benedikt v Slov. goricah. Tukaj smo pokopali 75letnega Jakoba Kukovca, ki je bil vzgleden krščanski mož in dober gospodar. Lansko leto je obhajal v družbi otrok in sorodnikov zlato poroko. Ganljivo je bilo, ko so ga nesli na pokopališče 4 sinovi in ko so sinovi in hčere z materjo vred med sv. mašo pristopili k mizi Gospodovi. Blagi mož, počivaj v miru, preostalim naše sožalje!

Konjice. Veliko zanimanje, zlasti v krogih duhovščine, je vladalo te dni za zanimivo sodno razpravo, ki se je vršila pri tukajšnjem okrajnem sodišču proti g. arhidiakonu Francu Tovorniku. Matilda Kmetec je svoj čas po svojem zastopniku dr. Ervinu Mejaku vložila tožbo proti g. arhidiakonu zaradi razžaljenja časti, ker jo je kot dušni pastir pokaral. Pri razpravi, ki se je vršila pred celjskim sodiščem, je bil g. arhidiakon Tovornik obsojen zaradi prestopka zoper čast pogojno za 1 leto na denarno kazen 600 Din in na plačilo stroškov. Toda njegov zastopnik dr. Franjo Macarol je proti razsodbi napravil priziv na apelacijsko sodišče v Ljubljani, kateremu je bilo tudi ugodeno. Apelacijsko sodišče se je namreč postavilo na stališče, da ima dušni pastir pravico in dolžnost, skrbeti za javno moralo in tudi pokarati, pri čemer sme rabiti tudi ostreje izraze, če ima za to dovolj podlage. Zato se je vršila sedaj nova razprava pred

tukajšnjim okrajnim sodiščem. Matilda Kmetec je zopet zastopal dr. Mejak, g. arhidiakona Tovornika pa dr. Macarol. Sodišče je izreklo oprostilno razsodbo, ker so bili podani dovolj jasni dokazi, da je g. arhidiakon kot dušni pastir storil samo svojo dolžnost. Ta razsodba bo zanimala zlasti dušne pastirje. Radovedni smo, ali bodo tudi sedaj o tej oprostilni razsodbi poročali »Jutro« in »Večernik« tako obširno, kakor svojčas o obsodbi.

Sv. Frančišek v Savinjski dolini. Zopet se je nabralo nekaj novic, katere naj zaupamo »Gospodarjevim« vrticam. Na Veliko Gospojnico smo imeli v Radmirju prisrčno slavnost, namreč blagoslovitev prenovljene vaške kapele, katero je na lastne stroške dala prenoviti za vse dobro vneta tukajšnja trgovka gđc. Zagožen, ki je tudi kupila za kapelico novi kip Lurške M. B. Kapelico je okusno preslikal g. Vipotnik iz Žalca. Blagoslovitev pa je izvršil g. župnik Vogrinec, ki je v jedrnatem nagovoru opisal pomen številnih kapelic po naših lepih slovenskih vaseh. Slovesnost je povzdignil še pevski zbor, moški in mešani, ki je pod vodstvom g. organista Natlačena in akademika g. Časla zapel več Marijinih ter narodnih pesmic. — Naše župnišče je dobilo lepo novo streho. Dosedanjo leseno je nadomestila opeka iz celjske opekarnice. Izvršila so se tudi še nekatera popravila pri cerkvi in župnijskih gospodarskih poslopih. — Razrešen je svojih dolžnosti g. Marko Blekač, posestnik v Okonini ter bivši oblastni poslanec, ki je skozi 11 let vestno vodil županske in tajniške posle obširne rečičke občine, v blagor vseh občanov. Takim možem čast in priznanje!

Šmartno v Rožni dolini. V nedeljo dne 4. t. m. je doživela prijazna župnija Šmartno v Rožni dolini dan, kakor ima malo zapisanih v svoji župnijski kroniki. Vsa župnija je tekmovala, da na dostojen način proslavi svojega duhovnega očeta, preč. g. duhovnega svetnika Franca Ozvatiča, šmartinskega župnika, kar je mož za svoje delo tudi zaslužil. Tri jubileje je praznovala ta dan šmartinska fara: 30letnico mašništva, 20letnico, kar g. svetnik skrbi po očetovsko za njemu izročene duše in 20letnico ustanovitve dekliške Marijine družbe. Bilo bi dolgo delo popisovati vse zasluge g. svetnika za župnijo Šmartno v Rožni dol.

Kot dušnemu pastirju mu je bila vedno najbolj pri srcu cerkev. Komaj je pred 20 leti prišel v Šmartno, je že ustanovil dekliško Marijino družbo, dve leti za tem fantovsko, polagal veliko skrbi dobremu cerkvenemu petju, prenovil takoreč celo cerkev, od znotraj in od zunaj, nabavil nove zvonove, bil vedno na mestu kot spovednik in oznanjevalec božje besede na prižnici. Spravil je prej razrvano faro v najlepši red, tako da moremo danes o njegovi župniji trditi, da je to en hlev in en pastir. Pa tudi njegovo delo izven cerkve: pomagal je s svojim modrim nasvetom pri Sadjarski in kmetijski zadrugi, bil vedno mož na mestu, kadar je bilo treba svetovati pri občini, storil veliko dobrega za reveže in posebno rad podpiral dijake, z eno besedo povedano: pokazal se je vedno celega moža. Pri vsem tem pa je ostal skromen in ponižen ter ni hotel dati na razpolago niti svoje slike. Da se vsaj malo oddolži svojemu duhovnemu pastirju za delo, ki ga je g. duhovni svetnik opravil tekom 20 let, je skočila na noge vsa fara in pokazala, kako zna ceniti delo in zasluge tistim, ki z ljudstvom živijo, zanj delajo, se z njim veselijo in trpijo.

Sv. Vid pri Grobelnem. Prav lepo in pomenljivo slovesnost smo obhajali popoldne praznika »male maše« ali male Gospojnice: blagoslovitev novega Gasilskega doma. V nabit polni cerkvi smo po slovesnih večerih zapeli dolžno zahvalo za srečno izvešeno delo, ki pomeni prav primerno olepšavo prijazne vasi okrog Sv. Vida in bo časten spomenik vztrajne požrtvovalnosti in velikega navdušenja domačinov za gasilsko idejo. Ob asistenci šmarskega dekana Loma in g. kaplana Rančigaja nam je g. prof. mons. Vreže iz Maribora po bodrilnem nagovoru blagoslovil naš lični novi dom in vsa orodja, ki se bodo v njem shranjevala bližnjemu v pomoč. Gospod župni načelnik Golobranc, ki je pred slovesnostjo vodil javno vajo na bližnji višini Boderža, je pohvalil izvežbanost in pripravljenost domačih in sosednjih gasilcev iz Šmarja, Mestinj, Rogaške Slatine, St. Jurja, Slivnice in Ponikve ter jim želel veliko napredovanja v njihovem bogu- in človekoljubnem stremljenju bližnjemu na pomoč. Član domačega gasilstva pa se je zahvaljeval vsem dobrotnikom novega doma in še posebno hva-

V tovarni stoji potem še neštevilno strojev, ki izrezujejo škatljice, jih olepijo s papirjem in etiketami. Škatljice z notranjim delom in z gotovimi vžigalicami pridejo nazadnje še v poslednji stroj, ki pograbi točno 60 do 65 vžigalic, odpre škatljico, jo napolni, zapre in odda rokam, ki jo že čakajo. Stroj napolni na ta način vsako uro 6000 škatljic, ki jih nato zavijejo in oddajo v promet.

Pošteni davkoplačevalci.

Lani je prvič dovolila angleška davčna uprava plačevanje davkov v obrokih. Plačevalci, ki niso mogli

bolj zavarovane Andrejeve blagajne navadna goljufija in jim je kos vsak vlomilec začetnik! Vas pa, g. Andrej, ne čaka samo gospodarski polom, še celo osramočenje pred vso javnostjo. Izdelovatelj mojstrskih blagajn, v katere je vlom malenkost! Kar čestitam vam! — Le telefonirajte!« je še pripomnil bandit.

»Hm, ne bom vas ovadil«, je mrmral g. Andrej, kakor bi se opravičeval iz groba. »Že vidim, da ste zapeljan dečko, bom opustil ovadbo. Odpustim vam in glejte, da se poberete iz sobe!«

Nahruljenemu se nikakor ni mudilo, da bi se bil oklenil ponudbe. »Zakaj neki?« je rekel, »da bom spet gladoval? Odkrito vam priznam, da se ne bojim ječe, bom v njej vsaj sit.«

»Pa vendar, človek božji . . . kje pa je vaša čast?«

»Časti se še ni nikdo najedel . . . Le ukrenite, da bom zaprt, celo prosim vas za to uslugo! Ah, ne . . . Še bolje bo, če stopim sam na policijo in se javim.«

»Če bi vam pa dal nekaj denarja?« je govoril

v presledkih g. Andrej, ki je bil že v strahu, da bo tolovaj res izpolnil grožnjo.

»Le nekaj dinarjev bi mi vrgli in bom že danes zjutraj zopet brez drobtinice kruha. Ne, ne, prijatelj, mi je že ljubša ječa.«

»Naj bo 1000 Din.«

»Vam ne bo težko, ako pomnožite tisoč s trideset.«

»Tudi ta znesek vam izplačam«, je vzdihnil g. Andrej. Stopil je k blagajni, vzel iz nje denar in je odštél spokornemu grešniku 30.000 Din.

»O najunem srečanju pa ne boste ničesar omenili«, je še prosil g. Andrej.

»Na dušo zakleto ne«, mu je zagotavljal vlomilec, se je še spoštljivo odkril in zginit v noč.

Fabrikant Andrej je še vedno stal nepremično v blagajniški sobi, ves zbit vsled izrednega doživljaja. Slednjič si je toliko opomogel, da je zaprl vlomljeno blagajno, na kateri ni bilo zapaziti niti najmanjše sledi, da bi bila odprta nasilnim potom. Težkih korakov se je podal v svojo spalnico. Celó noč ni zatislil očesa.

Drugo jutro ga je bolela glava, ko je šel v pi-